

Metody, techniki i narzędzia badawcze

część metodologiczna pracy magisterskiej

Aby osiągnąć założone cele, niezbędny jest dobór odpowiednich metod pracy, technik i narzędzi badawczych.

Według M. Łobockiego (1982, s. 115) metody badawcze to „ogólne, niedostatecznie szczegółowe metody formułowania uzasadnionych i udowodnionych twierdzeń o zjawiskach i procesach dydaktyczno-wychowawczych”.

Według W. Okonia (1975, s. 167) „metoda (grupa metod – sposób, metoda badań) jest systematyczną metodą postępowania prowadzącą do założonego wyniku.

Według T. Pilcha (1971, s. 79) „metoda to zespół czynności i procedur mających na celu poznanie konkretnego obiektu, jest to rodzaj działania, które podejmujemy w celu uzyskania interesujących nas danych” .

Według A. Kamińskiego (za: Wroczyński; Pilch 1974, s. 52) metody badawcze to „zestaw teoretycznie uzasadnionych manipulacji pojęciowych i instrumentalnych, ogólnie obejmujący całość postępowania badacza zmierzającego do rozwiązania określonego problemu naukowego”.

Techniki badawcze są ściśle powiązane z metodami badawczymi, które według M. Łobockiego (1982, s. 115) są „bardziej specyficznymi metodami realizacji zamierzonych badań”.

Według T. Pilcha (1971, s. 79) techniką badawczą są „specyficzne działania mające na celu uzyskanie pożądaných

danych”.

Wszystkie techniki badawcze realizowane są z wykorzystaniem narzędzi badawczych. Z. Skorny (1984, s. 228) określa narzędzie badawcze jako „pomocniczy sposób gromadzenia materiałów empirycznych przydatnych w rozwiązaniu podjętego problemu badawczego. Funkcję tę może pełnić instrument, kamera lub inne urządzenie służące do wyzwalania, rejestrowania lub zmierzyć dane zjawisko”.

Pilch (1995, s. 182) określa narzędzie badawcze jako „obiekt służący do realizacji wybranej techniki badawczej”.

Metody, techniki i narzędzia badawcze stanowią fundament każdego procesu badawczego, umożliwiając zbieranie, analizowanie i interpretowanie danych. Choć często używane zamiennie, każde z tych pojęć ma swoje specyficzne znaczenie w kontekście badań naukowych.

Metody badawcze odnoszą się do ogólnych strategii i podejść stosowanych w badaniach. Wybór odpowiedniej metody zależy od celu badania, natury badanego zjawiska oraz dostępnych zasobów. Wśród najczęściej stosowanych metod wyróżnia się **metodę jakościową**, która koncentruje się na zrozumieniu i interpretacji zjawisk w kontekście ich specyfiki, często z wykorzystaniem wywiadów, obserwacji czy analizy treści. **Metoda ilościowa** opiera się na zbieraniu danych liczbowych i ich analizie statystycznej, co umożliwia obiektywne pomiary i porównania. **Metoda eksperymentalna** polega na przeprowadzaniu kontrolowanych doświadczeń, które pozwalają na weryfikację hipotez. **Metoda analizy przypadków** to szczegółowa analiza jednostkowych przypadków w celu zrozumienia określonych zjawisk w ich naturalnym kontekście.

Techniki badawcze to szczegółowe procedury wykorzystywane w ramach wybranej metody badawczej. Określają sposób przeprowadzenia badań, zbierania danych oraz ich analizy. Wśród popularnych technik wyróżnia się **wywiad**, który jest

techniką polegającą na zbieraniu informacji poprzez bezpośrednią rozmowę z uczestnikami badania. **Ankieta** to narzędzie do zbierania danych na dużą skalę, które pozwala na analizę opinii, postaw czy zachowań badanych. **Obserwacja** to technika polegająca na systematycznym obserwowaniu i rejestrowaniu zachowań, zdarzeń lub procesów w naturalnym środowisku. **Eksperyment** to technika wykorzystywana w badaniach naukowych do testowania hipotez poprzez kontrolowanie zmiennych i pomiar efektów.

Narzędzia badawcze są konkretnymi instrumentami, które służą do zbierania i analizowania danych. Narzędzia te mogą mieć formę fizyczną (np. formularze, urządzenia pomiarowe) lub cyfrową (np. oprogramowanie do analizy danych). Do popularnych narzędzi badawczych należą **kwestionariusze**, narzędzia używane w badaniach ankietowych, które zawierają pytania skierowane do respondentów. **Oprogramowanie do analizy statystycznej** to narzędzia takie jak SPSS, R czy Excel, wykorzystywane do analizy danych liczbowych. **Nagrania audio i wideo** są używane w badaniach jakościowych, zwłaszcza w przypadku wywiadów czy obserwacji. **Bazy danych** to struktury służące do przechowywania, organizowania i przetwarzania danych badawczych.

Wybór odpowiednich metod, technik i narzędzi badawczych zależy od rodzaju badania, celu badawczego oraz dostępnych zasobów. Często stosuje się ich kombinację, aby uzyskać jak najbardziej rzetelne i pełne wyniki.

W trakcie badań autor wykorzystał następujące metody: kwestionariusz

Według Pilcha (1995, s. 186) ankieta to „technika zbierania informacji polegająca na wypełnianiu przez respondenta specjalnych kwestionariuszy, zwykle o wysokim stopniu standaryzacji pytań w obecności lub nieobecności ankietera”.

Pytania ankiety są zawsze konkretne, precyzyjne i jedno

problematyczne. Najczęściej są też zamknięte i wyposażone w tzw. kafeterię, czyli zestaw wszystkich możliwych odpowiedzi. Dlatego najczęściej dotyczy to wąskiego zagadnienia lub szerszego problemu rozbitego na kilka szczegółowych zagadnień.

Kafeterie bywają zamknięte, półotwarte i połączone.

2. Kafeteria zamknięta to ograniczony zestaw możliwych odpowiedzi, poza którym odpowiedni wynik nie może jedynie wybierać spośród możliwości zawartych w tym zestawie.

3. Kafeteria półotwarta to zestaw możliwych odpowiedzi, składający się z jednej pozycji, zwykle oznaczonej słowem „inne”, co pozwala na złożenie własnej odpowiedzi.

4. Połączona kafeteria pozwala wybrać odpowiedzi z kilku możliwych odpowiedzi i stworzyć ich hierarchię.

W. Okoń, Słownik pedagogiczny, Warszawa 1975, s. 167.

W serwisie dyplom.com.pl prezentujemy obronione prace dyplomowe, które mogą służyć za wzór do napisania własnej pracy - gdyby potrzebowali jeszcze Państwo konsultacji to polecamy stronę [pisanie prac](http://pisanieprac.com.pl) - fachowa pomoc w pisaniu prac.